

Överförmyndare
i samverkan

Välkommen som ställföreträdare

-en vägledning för dig som är ny god man eller förvaltare

Innehåll

Inledning.....	4
God man och förvaltare	4
Skillnaden mellan att vara god man eller förvaltare	4
Rätt att ta del av handlingar	4
Uppdraget.....	5
Bevaka rätt	5
Förvalta egendom.....	5
Sörja för person	6
Generellt om uppdraget.....	6
Det här ska du göra när du får ett uppdrag.....	6
Ta hand om brådskande ärenden	6
Din huvudman -	7
Din företrädare -	7
Socialtjänsten -	7
Anhöriga-	7
Boendet -	7
Banken -	7
Myndigheter -	7
Fyll i och skicka in blanketten tillgångsförteckning	7
Fyll i och skicka in blanketten släktutredning.....	8
Försäkring	9
Budget	9
Post.....	9
Att sköta huvudmannens ekonomi	9
Konton och överförmyndarspär.....	10
Huvudmannens fickpengar.....	10
Om någon annan hanterar pengar åt huvudmannen	11
Tillfällen när du behöver särskilt tillstånd	11
Du kan få hjälp av kommunens budget- och skuldrådgivning	11
Köp och försäljning av fastighet eller bostadsrätt.....	12
Anlita professionell hjälp.....	12
Om du kan anses jävig.....	12
Du ska lämna in årsräkning	13

Du har rätt till arvode	13
Viktigt att tänka på om det är din huvudman som ska stå för arvodet	14
Ändring eller avslut av ditt uppdrag	15
Om uppdraget behöver ändra omfattning.....	15
Om godmanskapet eller förvaltarskapet inte behövs längre.....	15
Om du vill avsluta ditt uppdrag	15
Om din huvudman flyttar till en annan kommun.....	16
Om huvudmannen vill ha en ny god man eller förvaltare	16
Om du inte sköter ditt uppdrag.....	16
Om huvudmannen avlider.....	17
Om något allvarligt skulle hända dig	17
Sluträkning.....	18
Stöd i ditt uppdrag.....	19
Överförmyndaren.....	19
Godmansföreningar	19
RFS, Riksförbundet för Frivilliga Samhällsarbetare	19
Svenska bankföreningen	20
Myndigheter.....	20
Litteratur.....	20
Utbildningar och mer information	21
Utbildningar.....	21
Mentorskap	21

Inledning

Som god man eller förvaltare kan du här läsa om vad som förväntas av dig i ditt uppdrag och vilka uppgifter som du ska börja med.

Målet med ditt uppdrag är att skapa en så bra livskvalitet som möjligt för din huvudman, utifrån de ekonomiska och personliga förutsättningar som finns.

Olika huvudmän behöver olika typer av hjälp, det viktigaste i ditt uppdrag är att du alltid agerar utifrån din huvudmans bästa. Eventuella tillgångar ska användas för att ge huvudmannen en guldkant i tillvaron, tillgångarna ska inte betraktas som framtida arv.

Du som god man eller förvaltare är inte den som ska utföra sociala insatser eller praktiska sysslor.

God man och förvaltare

Skillnaden mellan att vara god man eller förvaltare

När du är **god man** innebär det att din huvudman har **samtyckt** till att ha en god man och att du ska fatta beslut **tillsammans** med hen. Huvudmannen har fortfarande rätt att ingå olika avtal och bestämma över sina pengar. I vissa fall kan det vara så att huvudmannen inte kan samtycka på grund av sitt hälsotillstånd. Den godemannen får då agera utifrån huvudmans bästa.

Om ett godmanskap inte är tillräckligt kan en förvaltare utses. När du är **förvaltare** är det bara du som kan agera och rättshandla för din huvudman, hen kan då i regel inte ingå avtal eller bestämma själv över sin ekonomi. För att ett förvaltarskap ska bli aktuellt måste det finnas en risk att huvudmannen utför skadliga rättshandlingar, exempelvis skuldsätter sig, slösar bort sina pengar eller blir utnyttjad ekonomiskt.

Rätt att ta del av handlingar

Som god man eller förvaltare har du tillgång till en mängd uppgifter om din huvudmans ekonomi och personliga förhållanden.

Huvudmannen har rätt att ta del av alla de handlingar som rör godmanskapet eller förvaltarskapet och som förvaras hos överförmyndaren.

Av de handlingar överförmyndaren har får du som god man eller förvaltare endast ta del av de handlingar som överförmyndaren skickar till dig. Om du har tagit över ett uppdrag från en tidigare god man eller förvaltare kommer överförmyndaren att skicka ut handlingar till dig för granskning. Dessa originalhandlingar ska du granska och sedan skicka tillbaka till oss med rekommenderat brev. Du kan bli ersättningsskyldig om du inte lämnar tillbaka handlingarna. Du är ansvarig för handlingarna tills de inkommit till oss.

Uppdraget

Ditt uppdrag som god man eller förvaltare kan omfatta tre olika delar: *bevaka rätt, förvalta egendom, och sörja för person*. På ditt registerutdrag står det vilka delar som ingår i ditt uppdrag. Det vanligaste är att ett uppdrag som god man eller förvaltare omfattar alla tre delar.

Bevaka rätt

Uppdraget **bevaka rätt** innebär att du ska se till att din huvudman får den hjälp och det stöd hen har rätt till. Det handlar till exempel om att ha kontakt med olika myndigheter, ansöka om bidrag eller andra insatser som din huvudman kan ha rätt till.

Att bevaka rätt innebär också att företräda huvudmannen vid en särskild rättshandling till exempel att ingå avtal, företräda huvudmannen vid försäljning eller uppsägning av bostad, förhandla om avbetalningsplaner eller att bevaka huvudmannens rätt vid bouppteckning och arvskifte.

Förvalta egendom

Uppdraget **förvalta egendom** handlar om att du ska sköta din huvudmans ekonomi.

Uppgiften innebär förvaltning av all egendom som tillhör huvudmannen. Du ska till exempel betala räkningar och se till att huvudmannen har pengar tillgängliga för eget bruk (fickpengar). Om din huvudman har sparade pengar ska du se till att de placeras tryggt och ger skälig avkastning samt se till att huvudmannens egendom är tillfredställande försäkrad.

Du får inte blanda ihop din och huvudmannens ekonomi. Alla betalningar som du gör åt din huvudman ska göras i huvudmannens namn och från hans konton.

Om ditt uppdrag omfattar att förvalta egendom är du skyldig att redovisa din huvudmans inkomster och utgifter i en årsräkning som lämnas till överförmyndaren senast 1:a mars.

Sörja för person

Uppdraget **sörja för person** betyder att du ska bevaka din huvudmans personliga intressen till exempel att se till att din huvudman har en meningsfull fritid och ett bra boende. Du ska också se till att huvudmannen får det stöd som hen har fått beviljat. Om din huvudman har en bra ekonomi ska tillgångarna i möjligaste mån användas till att höja huvudmannens livskvalitet.

Generellt om uppdraget

Du som god man eller förvaltare ska inte vårda huvudmannen eller utföra praktiska sysslor som att städa, handla eller skjutsa men däremot se till att huvudmannen får den hjälpen om hen har behov och rätt till den.

När det krävs expertkunskaper till exempel vid fastighetsförsäljning eller större kapitalplaceringar ska den gode mannen eller förvaltaren anlita någon som har sådana kunskaper.

Det här ska du göra när du får ett uppdrag

Ta hand om brådskande ärenden

Ibland har huvudmannen väntat länge på att få en god man eller förvaltare och det kan finnas viktiga saker för dig att ordna för din huvudman. Du bör därför omgående kontakta din huvudman för att bilda dig en uppfattning av din huvudmans behov och vad hen värdesätter och vill prioritera.

Det är viktigt att du så snart som möjligt informerar om att det nu finns en god man eller

förvaltare. Det kan vara bråttom för att obetalda räkningar inte ska skickas till inkasso eller för att huvudmannen inte ska vräkas från sin bostad.

Du ska så snart som möjligt kontakta och presentera dig för:

- **Din huvudman** - Det kan vara lämpligt att berätta om vilka insatser huvudmannen kan förvänta sig av dig som god man eller förvaltare. Det kan också vara bra att komma överens med huvudmannen under vilka former ni ska ha kontakt och hur ofta ni ska träffas.
- **Din företrädare** - Om det har skett ett byte av god man eller förvaltare ska du kontakta den som hade uppdraget före dig. Viktig information kanske behöver delges och aktuella räkningar överlämnas.
- **Socialtjänsten** - Din huvudmans socialsekreterare eller biståndsbedömare kan ofta ge dig information om din huvudmans behov. Undersök om du behöver göra några ansökningar för din huvudman gällande till exempel bistånd eller andra insatser.
- **Anhöriga** - Presentera dig för anhöriga som din huvudman har kontakt med om huvudmannen så önskar.
- **Boendet** - Presentera dig för personal på din huvudmans boende, vårdinrättning eller hemtjänst.
- **Banken** - Kontakta banken och se till att det finns ett transaktionskonto som fungerar. Undersök också om din huvudman har tillgångar i flera banker.
- **Myndigheter** - Se till att du registreras som god man eller förvaltare hos berörda myndigheter till exempel Skatteverket, Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan. Undersök om din huvudman får de bidrag hen har rätt till, exempelvis bostadsbidrag.

Fyll i och skicka in blanketten tillgångsförteckning

Fyll i blanketten "tillgångsförteckning". Den måste du skicka in till överförmyndaren senast två månader efter att ditt uppdrag började. Om du tar över uppdraget efter någon annan ska du inte skicka in en förteckning, om inte överförmyndaren ber dig göra det, tidigare god mans utgående saldo gäller som ingående saldo. Ingår inte "förvalta egendom" i ditt uppdrag behöver du inte göra detta.

Tillgångsförteckningen ska innehålla uppgifter om de tillgångar som din huvudman ägde den dagen som hen fick god man eller förvaltare. Det handlar till exempel om:

- Bankkonton
- Aktier, obligationer, värdepapper
- Fonder
- Fastigheter
- Bostadsrätt
- Andra värdefulla tillgångar

Du ska också bifoga underlag som styrker att tillgångarna stod i din huvudmans namn det datum hen fick god man. Kontakta banken och begär en ekonomisk sammanställning över banktillgångar per förordnandedatum.

I tillgångsförteckningen ska även din huvudmans kända skulder stå med. Om det finns flera skulder ska du ange varje fordringsägare för sig, med respektive belopp. De skulder som redovisas kan vara banklån, andra krediter, skulder hos kronofogdemyndigheten, inkassobolag mm. Skulder som avser obetalda räkningar som betalas vid nästa förfalldatum redovisas inte. Finns lån från anhöriga eller vänner skall skuldebrev upprättas och bifogas. Skulderna ska styrkas med till exempel skuldebrev eller utdrag från kronofogden eller inkassobolag.

Det kan vara svårt att hinna bilda sig en uppfattning om huvudmannens skulder de första månaderna som god man eller förvaltare. Uppge de skulder du vet om och om du skulle få vetskap om fler skulder under året så ska du redovisa dem i årsräkningen.

Skicka tillgångsförteckningen i original till oss och spara en kopia till dig själv. Kopian kommer du att behöva när du ska göra din årsräkning. Underlag som du bifogar till förteckningen ska däremot vara kopior, originalen ska du behålla själv. Överförmyndaren skickar inte tillbaka några handlingar.

Fyll i och skicka in blanketten släktutredning

Ta reda på vilka nära anhöriga din huvudman har, det vill säga om det finns make, maka, sambo, barn, föräldrar eller syskon. I blanketten Släktutredning fyller du i uppgifter om de

närmaste anhöriga som du hittar. Om det inte finns några nära anhöriga så skriver du det på blanketten. Du ska inte göra någon utredning av släktförhållanden. Skicka in blanketten tillsammans med förteckningen. Om du tar över uppdraget efter någon annan ska du inte fylla i blanketten.

Försäkring

Kontrollera att din huvudman har en hemförsäkring och en olycksfallsförsäkring, och att de stämmer med din huvudmans behov. En flytt till ett mindre boende kan till exempel göra att omfattningen av din huvudmans hemförsäkring behöver ändras. Om huvudmannen inte har någon hemförsäkring bör du hjälpa hen att teckna en.

Budget

När du tillträder i ditt uppdrag bör du alltid upprätta någon form av budget för din huvudman. I mer komplicerade fall kan du kontakta kommunens budget- och skuldrådgivare.

Post

Fundera på om det är lämpligt att ange din adress som så kallad "särskild postadress för din huvudman", för att inte missa viktig post. Detta måste ske i samtycke med huvudman vid godmanskap.

Att sköta huvudmannens ekonomi

Du behöver löpande föra kassabok eller bokföra din huvudmans ekonomi. Det är viktigt att du gör det noggrant. Det kommer underlätta för dig när du ska göra din årsräkning eller om du ska göra en sluträkning. Det finns olika typer av redovisningsprogram för gode män och förvaltare att användas sig av. Överförmyndaren kan också begära att få se handlingar som till exempel kvitton och fakturor vid något annat tillfälle. På vår hemsida finns inkomst och utgiftsblanketter att använda. Ingår inte "förvalta egendom" i ditt uppdrag så har du inte hand om huvudmannens ekonomi och kan bortse från detta.

Konton och överförmyndarspär

Som god man ska du bara ha tillgång till ett av huvudmannens konton. Resterande konton ska ha en överförmyndarspär, det ordnar du på banken. Ta med ditt registerutdrag som visar att du är god man eller förvaltare. Kontot som du ska ha tillgång till använder du för att betala räkningar och hantera andra utgifter. Därför är det viktigt att du ser till att din huvudmans pension, sjukersättning, lön eller andra inkomster sätts in på det kontot. Det är lagom att det finns ca 25 000 kr på kontot för den löpande ekonomin. Det är viktigt att du aldrig använder ditt eget konto för att till exempel betala räkningar. Du får inte sammanblanda din och din huvudmans ekonomi.

Pengar som inte behövs för löpande eller kända utgifter ska sättas in på ett konto med överförmyndarspär. Om du är god man så har din huvudman alltid tillgång till alla sina konton och kan använda sina pengar som hen vill. Om du är förvaltare har din huvudman inte tillgång till sina konton.

Om du behöver ha tillgång till pengar som finns på ett spärrat konto måste du ha tillstånd från oss på överförmyndaren. Däremot behöver du inget tillstånd för att flytta pengar mellan två spärrade konton.

Huvudmannens fickpengar

Du kan lämna fickpengar till huvudmannen på olika sätt. Det enklaste är oftast att du för över pengar till ett särskilt konto som din huvudman har ett kontokort kopplat till. Då kan du föra över så mycket pengar och så ofta som behövs beroende på din huvudmans behov och ekonomi. Du kan också lämna kontanter. Då behöver du få en kvittens från din huvudman att han har mottagit pengarna.

Du får aldrig kontrollera vad din huvudman gör för sina fickpengar. I din årsräkning ska du sedan redovisa att din huvudman fått sina pengar, men inte hur hen har använt dem.

Om någon annan hanterar pengar åt huvudmannen

Om du lämnar pengar till din huvudmans boende eller anhöriga för inköp till huvudmannen ska du be att få en kvittens på att du lämnat pengarna. Boendet eller anhöriga ska låta dig ta del av kvitton för inköpen.

Tillfällen när du behöver särskilt tillstånd

Ibland behöver du få ett särskilt tillstånd från överförmyndaren för att kunna agera för din huvudmans räkning. Du måste ansöka om vårt tillstånd för att till exempel:

- Ta ut pengar från spärrade konton
- Köpa eller på annat sätt ta emot aktier
- Placera pengar i försäkringar, exempelvis kapitalförsäkring
- Köpa, ta emot, sälja eller inteckna fast egendom eller tomträtt
- Köpa, ta emot, sälja eller pantsätta bostadsrätt
- Låna ut huvudmannens egendom
- Hyra ut huvudmannens fasta egendom eller bostadsrätt
- Ta lån för huvudmannens räkning
- Göra bodelning med anledning av skilsmässa
- Göra ett arvsifte
- Ge understöd till anhöriga.

Blanketter för detta samt information hittar du på vår hemsida.

Du kan få hjälp av kommunens budget- och skuldrådgivning

Hos kommunens budget-och skuldrådgivare kan du få råd, stöd och idéer om huvudmannen har stora problem med sin ekonomi. Det kostar inget att träffa en budget-och skuldrådgivare och de har tystnadsplikt. Rådgivaren kan bland annat hjälpa dig med att göra en budget, få en översikt över skulderna och hjälpa dig om det behövs en skuldsanering.

Köp och försäljning av fastighet eller bostadsrätt

Om du som god man eller förvaltare är inblandad i ett köp eller en försäljning av huvudmannens bostadsrätt eller fastighet så ska det godkännas av oss. Det är bara du som kan söka och få tillstånd från oss. Om du och huvudmannen har ett gemensamt intresse i bostadsrätten eller fastigheten som ska säljas behöver du ansöka om en tillfällig god man för det.

I vissa fall kan huvudmannen köpa eller sälja en fastighet på egen hand. Om du inte är inblandad behövs inget tillstånd från oss.

Anlita professionell hjälp

Som god man eller förvaltare förväntas du inte ha specialistkunskaper som till exempel en jurist, mäklare eller bankman har. Du kan ta hjälp av en sådan professionell rådgivare, exempelvis för att kunna skriva en bodelning eller sälja en fastighet. Du kan också anlita flytt- eller städfirma om din huvudman ska flytta och det inte finns någon anhörig som hjälper till med det. Om du anlitar hjälp ska du redovisa kostnaden i din årsräkning. Det är bara om det ligger i din huvudmans intresse att du anlitar hjälp som din huvudman ska stå för kostnaden, inte om det är uppgifter som ingår i ditt uppdrag.

Om du kan anses jävig

Du får inte företräda din huvudman i sådana frågor där du kan vara jävig. Det kan handla om att ni har del i samma dödsbo, att ni ska köpa eller sälja något till varandra eller skriva avtal med varandra. Du får inte heller representera din huvudman i en sådan fråga där du eller dina anhöriga har andra intressen än din huvudman.

I en sådan situation ska du kontakta oss. Då utser vi en tillfällig god man som ska bevaka huvudmannens intressen.

Du ska lämna in årsräkning

Varje år ska du lämna in en årsräkning och en redogörelse för utfört uppdrag till oss på överförmyndaren. Om du har ett uppdrag där "förvalta egendom" inte ingår ska du ändå lämna in en redogörelse.

Årsräkningen är en sammanställning av årets inkomster och utgifter. Du som fått ett uppdrag mitt i ett redovisningsår redovisar från det datum du tillträdde till sista dagen på redovisningsåret (31:a december). (Ditt förordnandedatum, då du tillträdde står på registerutdraget).

Blanketter för årsräkningen och redogörelsen för uppdraget finns på vår hemsida.

Du är skyldig att komma in med årsräkningen och redogörelsen för föregående år före den 1 mars varje år. Om du inte inkommer med begärda handlingar i tid kan vite utdömas, vilket innebär att du blir ersättningskyldig.

Under året behöver du spara kvitton och underlag som du kommer att behöva när du ska göra årsräkningen. Det ska förvaras i god ordning. Det handlar till exempel om fakturor, utbetalningsbesked för pension eller bidrag, samt kvitton på inköp som du har gjort åt din huvudman från huvudmannens konto. Det kan också vara kvittenser på pengar du lämnat till huvudmannen, boendet eller anhöriga.

När du redovisar är det kontantprincipen som gäller. Det innebär att du redovisar inkomsterna och utgifterna när in och utbetalningarna inträffar, alltså först när transaktionerna bokförts på kontot.

Du har rätt till arvode

Som god man eller förvaltare har du rätt att få ekonomisk ersättning för din insats, ett så kallat arvode. Om du vill ha arvode måste du begära det när du lämnar in årsräkningen och redogörelsen. Då gör överförmyndaren en bedömning av ditt uppdrag och din insats under det år som gått, och fattar efter det ett beslut om hur stort arvode du ska få. I samband med att du lämnar in årsräkningen och redogörelsen kan du även ansöka om till exempel reseersättning.

Det går inte att säga i förväg hur stort ditt arvode blir, eftersom det beror på flera olika saker. Dels beror det på vilken typ av uppdrag du har, dels på hur omfattande din insats har varit. Du får inte arvode för uppgifter som inte ingår i ditt uppdrag. Var noga med den redogörelse du lämnar till oss och svara på alla frågor så att vi kan hantera din begäran snabbare. Om något speciellt har hänt eller om du har behövt hjälpa till mer än planerat ska du lämna extra upplysningar i redogörelsen.

Efter att vi har granskat klart års-/sluträkningen så får du ett skriftligt arvodesbeslut. På det står vem som ska stå för arvodet, kommunen eller huvudmannen. Ska kommunen stå för arvodet så behöver du inte göra någonting. Ska huvudmannen stå för arvodet så får du ta ut pengar från huvudmannens konto, arvodesbeslutet gäller som uttagsmedgivande.

Viktigt att tänka på om det är din huvudman som ska stå för arvodet

- Betala inte ut arvodet eller reseersättning till dig själv förrän du har fått ett skriftligt beslut från oss.
- Du betalar vanlig inkomstskatt på ditt arvode. Du som god man är ansvarig för att skatten blir rätt. Vänd dig till skatteverket om du behöver hjälp.
- Du ska hjälpa din huvudman att betala arbetsgivaravgift för dig. Vänd dig till skatteverket om du behöver hjälp.

Ändring eller avslut av ditt uppdrag

Det kan finnas flera olika anledningar till att ditt uppdrag ändras eller upphör. Här kan du läsa om vad som händer i olika situationer.

Om uppdraget behöver ändra omfattning

Ibland överensstämmer inte godmanskapet eller förvaltarens behov med huvudmannens behov. Då kan uppdraget behöva ändra omfattning gällande delarna *bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person*. Det betyder att delar kan behöva läggas till eller tas bort. Du är behörig att ansöka till tingsrätten om det. Det är viktigt att de delar som ingår i uppdraget utförs av dig som god man eller förvaltare då det är du som är redovisnings- och upplysningsskyldig gentemot överförmyndaren. Önskar till exempel en anhörig eller huvudmannen själv sköta någon del så bör du ansöka om att det tas bort från ditt uppdrag som god man eller förvaltare. Likaså att ansöka om att delar läggs till om det är någon del huvudmannen behöver hjälp med men som inte ingår i ditt uppdrag.

Om godmanskapet eller förvaltarens behov inte behövs längre

Ibland kan det vara så att din huvudman inte längre behöver en god man eller förvaltare. Det kan till exempel vara så att huvudmannens hälsa har förbättrats så att hen kan ta hand om sin egen ekonomi igen. Som god man eller förvaltare är du behörig att ansöka till tingsrätten om du anser att godmanskapet eller förvaltarens behov ska upphöra.

Det kan också vara så att din huvudman inte längre samtycker till att ha en god man. Om huvudmannen förstår vad saken gäller så ska uppdraget upphöra.

Om du vill avsluta ditt uppdrag

Om du inte längre vill fortsätta vara god man eller förvaltare, det vill säga bli entledigad från ditt uppdrag, ska du meddela överförmyndaren. Du har rätt att avsäga dig ditt uppdrag men du kan inte själv bestämma från vilket datum det ska avslutas. Du är skyldig att fortsätta ditt uppdrag tills vi har utsett din efterträdare. Begär dig därför entledigad i god tid om du har

möjlighet att planera för det. Vi strävar efter att du ska kunna lämna över ditt uppdrag till någon annan så fort som möjligt. Blankett för entledigande finns på vår hemsida www.ois.skovde.se.

Om din huvudman flyttar till en annan kommun

Om din huvudman flyttar ska du anmäla den nya folkbokföringsadressen till oss på överförmyndaren. Du blir inte automatiskt entledigad i ditt uppdrag för att huvudmannen flyttar till en annan kommun men anser du att det är för långt avstånd mellan er så kan du begära dig entledigad. Det gör du hos överförmyndaren i den kommun din huvudman folkbokfört sig. Observera att du kvarstår som god man eller förvaltare tills ny ställföreträdare har blivit utsedd och beslut om byte fattats.

Om huvudmannen vill ha en ny god man eller förvaltare

Din huvudman eller huvudmannens anhöriga kan ansöka om att få en ny god man eller förvaltare. Du kommer i så fall behöva ta ställning till om du vill fortsätta med ditt uppdrag eller inte. Det är också viktigt att du bemöter de klagomål som har förts fram. Om du vill ha kvar ditt uppdrag kommer vi att göra en bedömning om vad som är det bästa för din huvudman.

Om du inte sköter ditt uppdrag

Det är viktigt att du alltid agerar på det sätt som är bäst för din huvudman och lämnar in tillgångsförteckningen, årsräkningen och andra handlingar som vi ber dig om i tid. Om det uppstår problem är det viktigt att du snarast meddelar oss. Ibland kan vi ge dig viss vägledning eller mer tid.

Om du missköter ditt uppdrag finns en risk att du inte får fortsätta som god man eller förvaltare. Du kan också bli ersättningsskyldig om du har vållat din huvudman ekonomisk skada eller inte inkommit med det vi bett dig om, till exempel tillgångsförteckning, årsräkning och sluträkning eller handlingar som varit ute för granskning. Det kallas för vite.

Om huvudmannen avlider

När din huvudman avlider upphör ditt uppdrag som god man eller förvaltare.

Börja med att kontakta överförmyndaren så att vi får veta att huvudmannen har avlidit.

- Du behöver också informera anhöriga om dödsfallet och att ditt uppdrag som god man har upphört.
- Informera överförmyndaren om vem som kommer att företräda dödsboet.
- Lämna över tillgångar som du förvaltat till dödsboet.

Om huvudmannen saknar anhöriga ska du meddela dödsfallet till kommunens socialtjänst.

Eftersom ditt uppdrag upphör när huvudmannen avlider har du ingen skyldighet att ordna med begravning eller göra bouppteckning. Om du vill fortsätta att agera efter dödsdagen så ska du komma överens med samtliga dödsbodelägare om detta, inte med överförmyndaren. Kom ihåg att när ditt uppdrag upphört så får du inget arvode för fortsatta insatser.

Om något allvarligt skulle hända dig

Om något händer dig som gör att du inte kan sköta ditt uppdrag är det viktigt att du eller dina anhöriga kontaktar oss direkt så att din huvudman kan få fortsatt hjälp. Om du dör är det ditt dödsbo som blir redovisningsskyldigt fram till dödsdagen. Därför är det viktigt att dina anhöriga vet om att du är god man eller förvaltare och att någon vet var du förvarar dina räkenskaper för uppdraget. Däremot ska de inte veta vem eller vilka du är god man eller förvaltare för.

Om ett dödsbo blir redovisningsskyldigt och inte klarar av att reda ut det själva kan de antingen anlita en redovisningsbyrå och ansöka om att kommunen bekostar det. Det finns också möjlighet att ansöka om befrielse alternativt förenklad redovisning hos överförmyndaren.

Sluträkning

När ditt uppdrag har upphört ska du alltid lämna in en sluträkning till överförmyndaren senast en månad efter upphörande datum. Sluträkningen görs för hela året fram till den dag då uppdraget upphörde. Om du blev god man eller förvaltare samma år som uppdraget upphörde ska sluträkningen göras från den dag som uppdraget började. I övrigt gäller samma regler som vid årsräkning. Sluträkningen hittar du på vår hemsida.

När vi har granskat din sluträkning kommer vi att skicka alla redovisningshandlingar till den som är behörig dvs dödsboet, huvudmannen, ny god man etc. Därför är det viktigt att du sparar dina papper i tre år så att du kan visa vad du gjort och varför. Om mottagaren anser att du medvetet orsakat huvudmannen ekonomisk förlust kan de väcka skadeståndsanspråk mot dig som ställföreträdare. De har tre år på sig från den dag som de tog emot redovisningshandlingarna att göra detta.

Försäkring för godmän och förvaltare kan erbjudas om man är medlem i en förening för förvaltare och gode män.

Stöd i ditt uppdrag

Som god man eller förvaltare är det viktigt att du är insatt i din roll för att kunna göra en bra insats. Det finns många ställen att hämta information ifrån, här är några av dem.

Överförmyndaren

Överförmyndare i samverkans hemsida www.ois.skovde.se hittar du blanketter och informationsmaterial

Kontaktuppgifter till oss:

E-post: ois@skovde.se

Telefon: 0500-49 88 60 telefontid tisdagar 09.00-11.00 och torsdagar 13.00-15.00

Har du inte möjlighet att ringa under dessa tider, mejla gärna. Beskriv ditt ärende och vilken akt det gäller så svarar vi på dina frågor eller ringer upp om du önskar.

Postadress: Kungsgatan 19B, 54131 SKÖVDE

Godmansföreningar

Godmansföreningarnas uppdrag är att hjälpa och stötta gode män och förvaltare. De kan erbjuda studiecirklar, erfarenhetsutbyte, försäkring med mera.

Östra Skaraborgs godman och förvaltarförening (SGF)

<https://godmaniskaraborg.webnode.se/>

Godmans- och förvaltarföreningen i Sjuhärad (GMF)

<http://gmfsjuharad.se/about/>

RFS, Riksförbundet för Frivilliga Samhällsarbetare

Här finns tips och råd om uppdraget som god man och förvaltare www.rfs.se

Svenska bankföreningen

Svenska bankföreningen har gett ut informationsmaterial som är användbar i kontakter med bankerna. Se till exempel "Bankfrågor för ställföreträdare för barn och vuxna".

www.swedishbankers.se

Myndigheter

Det finns många myndigheter som kan hjälpa dig i ditt uppdrag när det gäller frågor kring ersättning, bidrag, pension, skatt, etc:

- Forsakringskassan.se
- Pensionsmyndigheten.se
- Kronofogden.se
- Skatteverket.se
- Konsumentverket.se
- Konsumenternas.se
- Hallakonsument.se
- Ersattningskollen.se

Litteratur

Det finns gott om böcker som handlar om att vara god man och förvaltare, nedan listar vi några exempel:

- *Gode mannens ABC: handbok för gode män och förvaltare*, Jan Wallgren. Förlag Norstedts Juridik.
- *Rollkoll* – hittar du både som dokument på webben och som film på <https://www.youtube.com> (sök sedan "rollkoll")
- *God man och förvaltare – en handbok*, Daniel Sjöstedt och Peter Sporrstedt. Förlag Studentlitteratur AB.

- *God man & förvaltare – En praktisk vägledning*, Tommy Hansson. Förlag Björn Lundén Information.

Utbildningar och mer information

Utbildningar

Överförmyndare i samverkan har introduktion och redovisningsutbildningar för gode män och förvaltare i egen regi. Se vår hemsida för aktuell information.

Mentorskap

Som ny god man kan du få tillgång till en erfaren god man som hjälp och stöd under 6 månader ett sk mentorskap. Kontakta Överförmyndare i Samverkan för mer information.